

ПРАЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКИ УНИВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА і ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНИНА

1981
5

САКАВІКА
ЧАЦВЕР
№ 9 [1309]
Выходзіць раз
у тыдзень.
Цана 2 кап.

СУСТРУЧА ЗАМЕЖНЫХ

студэнтаў з міжнароднымі аглядальнямі газеты «Вячэрні Мінск» Э. Найдзёным і Г. Наўіцкім адбылася на факультэце журналістыкі. Спачатку гості пазнаёмілі з работай аддзеяла міжнароднага жыцця ў сучаснай газеце, расказалі аб задачах і асаблівасцях існуючых у «Вячэрнім Мінску» рубрык «За мяжой», «Тыдзень планеты», «Інтэрнацыянальны клуб», «Вачыма мінчан». Потым журналісты паведамілі сваім будучым калегам аб водгуках замежных сродкаў інфармацыі на даклад Генеральнага сакратара ЦК КПСС Л. І. Брэжнева на ХХVI з'ездзе Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, падрабязна расказали аб новых мірных ініцыятывах Савецкага ўрада.

М. ДАНІЛОВІЧ,
студент журфака.

НАВУКОВЫ АВАНЕМЕНТ

бібліятэкі арганізаваў у чытальнай зале тэматычную кніжную выстаўку «Партыя — розум, гонар і сумленне нашай эпохі», прысвечаную ХХVI з'езду КПСС. На ёй было прадстаўлены больш 600 экземпляраў вучнай, грамадскай-палітычнай і мастацкай літаратуры на рускай, беларускай і замежных мовах, аўдианых у раздзелы «Мы ў камунізм за партыяй ідзём», «Знешнепалітычнай дзейнасці КПСС: барацьба за мір, міжнароднае супрацоўніцтва, за свабоду і незалежнасць народаў», «Вобраз камуністы ў мастацкай літаратуре».

Л. ПЯСТКОЎСКАЯ,
старшы бібліятэкар.

СТАЛИ Вядомы

вынікі конкурса студэнцкіх навуковых работ факультэта журналістыкі, які ўдзельнічалі ў Рэспубліканскім аглядзе за 1979-80 навучальны год. Першая прэмія прысуджана студэнтам Г. Шчур за работу «Асаблівасці рэцэнзавання твораў паэзіі». Адзначаны навуковыя працы студэнтаў А. Мазаніка, С. Булацкага, Л. Брыкевіч, Т. Манёнак і іншых. Зараз ідзе падрыхтоўка да чарговай ХХХVIII студэнцкай навуковай канферэнцыі, якая будзе прысвечана дню нараджэння У. І. Леніна.

А. ВАСІЛЬКЕВІЧ,
студент журфака.

ПАЧЫНАЕЦЦА

IX Усесаюзны конкурс па грамадскіх навуках, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага мададзёжнага руху. Вынікі першага тура будуть падведзены ў снежні на агульнауніверсітэцкай канферэнцыі. Удзел у конкурсе — адзін з пунктаў асабістага комплекснага плана «Вучымся камунізму, будуем камунізм». А. РУБАНАУ,
старшыня НСС універсітэта.

ГАВОРЫЦЬ ДЭЛЕГАТ З'ЕЗДА

ПЛАНЫ ПАРТЫИ— ПЛАНЫ НАРОДА

У. А. БЕЛЫ,

РЭКТАР БДУ ІМЯ У. І. ЛЕНИНА,
ВІЦЭ-ПРЕЗІДЕНТ АКАДЕМІІ НАВУК БССР.

З'езд партыі, які завяршыў работу, пакінуў незабыўнае ўражанне ў кожнага чалавека. Але асабліва ў нас — дэлегатаў форуму камуністураў краіны. Перспектывы далейшага руху па шляху прагрэсу, павышэння дабрабыту народа, намечаныя ў Справаўзачным дакладзе, з якім выступіў таварыш Л. І. Брэжнёў, знайшли гарачыя водгук у савецкіх людзей.

За апошнія гады ў Беларусі немалых поспехаў дасягнулі вучоныя, якія працуяць у галіне прыродазнаўчых і грамадскіх навук, у галіне квантавай электронікі, кібернетыкі, матэрыялазнаўства, сінтэзу новых матэрыялаў, аўтаматызацыі навуковых даследаванняў і тэхналагічных працсаў. У той жа час мы ўдзяляем вялікую ўвагу канкрэтнаму, практычнаму ажыццяўленню навуковых распрацовак.

У гэтай сувязі мне асабліва блізкая думка ў дакладзе Леаніда Ільіча Брэжнева, сфармульянная наступным чынам: «Краіна мае вялікую патрэбу ў тым, каб намаганні «вялікай навукі», побач з распрацоўкай тэарэтычных проблем, у большай меры быў сканцэнтраваны на вырашэнні ключавых народнагаспадарчых пытанняў, на адкрыццях, здольных унесці сапраўды рэвалюцыйныя змененні ў вытворчасць». У гэтым напрамку ўсім нам, вучоным, многае прадстаіць зрабіць. Вось з такімі думкамі я вярнуўся дадому, з такімі думкамі буду працаўца.

(БЕЛТА).

ПАВАЖАНЫЯ ЖАНЧЫНЫ!

САРДЭЧНА ВІШУЕМ ВАС З МІЖНАРОДНЫМ ЖАНЧЫМ ДНЁМ 8 САКАВІКА, ДЗЯКУЕМ ВАМ ЗА ВАШУ ПРАЦУ НА КАРЫСЦЬ НАШАЙ РАДЗІМЫ. ЖАДАЕМ ВАМ ДОБРАГА ЗДАРОУЯ, ДАЛЕЙШЫХ ПОСПЕХАЎ У ПРАЦЫ, ВЯЛІКАГА АСАБІСТАГА ШЧАСЦЯ І ДАБРАБЫТУ.

РЭКТАРАТ
ПАРТКОМ
МЯСЦКОМ
КАМІТЭТ КАМСАМОЛА
ПРАФКОМ

МАРШРУТАМІ ПРАФАРЫЕНТАЦІІ

«ЗНАЁМЦЕСЯ — БДУ...»

ДА ПРЫЁМУ чарговага папярэдняго ўніверсітэт рыхтуючца задобу́га да прыёмных экзаменаў. Якім хоцацца бачыць аўтрыўента-81?

Безумоўна, падрыхтаваным, эрудіраваным, зацікаўленым і, самае галоўнае, — не выпадковым.

Менавіта таму прыёмная камісія БДУ імя У. І. Леніна разам з іншай шматлікай работай па прафарыентациі арганізавала выезды спецыяльных агітбрыгад супрацоўнікаў ўніверсітэта, якія знаёмыя выпускнікоў сярэдніх школ, а таксама маладых рабочых і калгаснікаў з БДУ.

А расказаць нам ёсьць аб чым: славуны 60-гадовы шлях

прайшоў Белдзяржуніверсітэт, які лічыцца адным з буйнейшых навуковых і вучебных цэнтраў краіны, — ад першых 1390 студэнтаў двух факультэтаў у 1921 годзе — да амаль 18000, якіх зараз рыхтуюць 12 факультэтаў ўніверсітэта. 74 спецыяльнасці можна атрымаць у БДУ. І удзельнікі агітбрыгады маюць магчымасць пазнаёміцца з кожнай усіх зацікаўленых.

Калі районна Клецка нас чакае аўтобусы, каб развезці па школах раёна, Кіраўнікі паездкі дацэнт кафедры беларускай літаратуры і мовы У. А. Навумовіч загадзе паведаміў сюды аўтрыёздзе. Зразумела, што пры такай арганізацыі зрабіць

можна шмат. Супрацоўнікі выступілі перад старшакласнікамі Грыцэвіцкай, Лісковіцкай, Яновіцкай, Кунцаўскай, Тучанскаўскай, Красназоркаўскай, Малаславодскай сярэдніх школ, а таксама ў абедзвюх школах горада.

Супрацоўнікі Бяляфака М. А. Лемеза і А. К. Фядосаў выступілі ў школах па маршруту Мінск — Маладзечна — Лебедзева — Крэва — Гальшаны — Альшаны — Мінск. Удала выкормыстаў мясцовыя ўмовы для прафарыентациі выкладчыкі межматы М. А. Аленскі. У час работы пленума Слуцкага гаркома камсамола ён правёў гутарку з сакратарамі камсамольскіх арганізацый прад-

прыемстваў, вучылішчаў, школ. У кінатэатрах Ваўкавыска, Шчучына, Баранавічы, Ліды, Навагрудка і Слуцка была паказана дакументальная кінастужка «Універсітэт запрашае».

Выкладчыкі і супрацоўнікі ўніверсітэта, акрамя непасрэдных выступленняў у школах і на прадпрыемствах, арганізоўвалі передачы па раённаму радыё, дапамагалі ў афармленні стэндаў аў БДУ, пакідалі агітацыйную літаратуру ў кутках і кабінетах прафарыентатціў школ і бібліятэк.

Дацэнт кафедры агульнай фізікі В. П. Бабровіч, выкладчык кафедры гісторыі СССР М. Э. Часноўскі, выкладчык кафедры грамадзянскага і сямейнага права С. П. Сакалоў і іншыя ўдзельнікі паездкі расказвалі патэнцыяльным аўтрыўентам аб дасягненнях універсітэцкай навукі, аб гастроўных паездках народных калектываў мастацкай самадзеянасці, аб развіціі спорту ў БДУ. Яны запрашалі на вучобу ў Белдзяржуніверсітэт і рэйлі школьнікам, пакуль яшчэ ёсьць час, якія больш увагі ўдзяляюць засвяченню школьнай праграмы. Трыўалыя веды — той адзіны фактар, які дапаможа кожнаму, хто марыцца аў вышэйшай адукацыі, пераадолець пісахагічныя бар'еры наўпуненасці, які ўзводзіць у свядомасці ўжо адно толькі слова — універсітэт.

Т. САХАШЧЫК.

На здымку: выкладчыца кафедры французскай мовы Г. А. Карнеева гутарыць з вучнямі сярэдній школы № 6 г. Ваўкавыска.

Фота аўтара.

ДАБРАТА

СПАЧАТКУ быў званок. Клаудзія Сяргеевна Стрэпетава, выкладчыца факультета журналістыкі, пачуышы, што пра яе збіраюцца пісаць, пачала горача пратэставаць:

— Мне здаецца, што гэта зусім не патрэбна. У мяне ж ніяма ні вучоных званняў, ні высокіх тытулаў. Што пра мяне пісаць? Вы лепш праагодзіце.

Сустрэча. Зноў нічога сущаштвнага. На гэты раз Клаудзія Сяргеевна, выказаўшы ўсе ранейшыя свае аргументы («Сцілесці ёй не пазычаны», — адзначыў я тады сабе), прапанавала:

— Вы зайдзіце ў аддзел кадраў універсітэта, там ёсьць цудоўны чалавек, Галіна Аляксандраўна, пра яе треба аваўязкова напісаць!

...Здаецца, памыляўся Казьма Пруткоў, калі сцілесці дакладней: «Што пра цябе скажуць іншыя, калі ты сам пра сябе нічога не можаш сказаць?» Іншы раз здараецца зусім наадварот. Вось як цяпер. «Іншыя — супрацоўнікі кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання, дзе працуе Клаудзія Сяргеевна, дружна і ахвотна расказвалі пра свайго сцілесца калегу. Так паявіліся калектывныя штрыхі да партрэта гэтага чалавека.

Дацэнт Сцяпан Мітрафанавіч Грабчыкаў працуе з Клаудзіяй Сяргеевной звыш дзесяці гадоў:

— Усё, што пра яе ні напішаць добрага, будзе праўдай. Гэта чалавек, які тонка адчувае, што іменна трэба даць студэнту. Разам з ведамі яна аддае ўсім часцінку сваёй душы. Да яе слова прыслухоўваюцца і ў дэканце, і на кафедры, і ў студэнцкай аудыторыі. Чалавека любства — галоўная якасць Клаудзія Сяргеевны, на маю думку.

Для выкладчыкаў Клаудзія Сяргеевна неабходна, для студэнтаў — тым больш, — працягвае нашу размову старшы выкладчык Ангеліна Аляксандраўна Рудэнка. — Яна заўсёды ўзнімае настрой, заўсёды ўбачыць толькі добрае. Ад размовы з ёй становіца лягчэй і радасней жыць. Яе ўменне бачыць — незвычайнае прыроднае дараўанне.

Мне ўспомніліся заняткі па стылістыцы, якія вяла Клаудзія Сяргеевна. Заняткі — не зусім дакладнае слова. Яны ператвараліся або ў гаражную дыскусію, або ў агульную шчырую размову ці разважанне. Ніколі выкладчыца не павысіць голасу, не патрабуе цішыні — усё неяк атрымліваецца сама па сабе натуральна і цікава. Нездарма Ала Рыжкевіч, студэнтка III курса, лічыць:

— Клаудзія Сяргеевна, як ніхто, умее разумець студэнта. На яе заняткі байшся прыйсці не падрыхтаваным, і боязь — не з-за свайго наведання, а з-за адчування, што гэтым можаш зрабіць непрэчыненне выкладчыцы. Клаудзія Сяргеевна — вельмі добразычлівіца чалавек, і нездарма прымайка гаворыць: добразычлівасць — любімая дачка мудрасці.

Нашу гутарку завяршае выкладчык Мікалай Рыгоравіч Каваленка:

— Клаудзія Сяргеевна Стрэпетава, наш старшы калега, — гэта ўласбленне добра і чалавечнасці. Я слухаю цікава і хораша, як слухаю добрую музыку. Ад яе энцыклапедычнасці мы набіраемся нейкай моцы і ўпэўненасці. Свае веды яна не тоіць, шчодра дзеліцца імі з кожным.

Вучоба ў Маскоўскім дзяржаўным універсітэце, праца ў «Правдзе» і ў часопісе «Огонек», у БДУ — толькі некаторыя вехі на жыццёвым шляху Клаудзія Сяргеевны.

У гэтыя перадсвяточныя дні мы змяртваемся да сваіх маці і сясцёр, жонак і каханых са словамі віншавання і ўдзячнасці. Гэтыя слова — і Вам, Клаудзія Сяргеевна, настомны сейбіт разумнага, добрага, вечнага.

П. ЦУНІК.

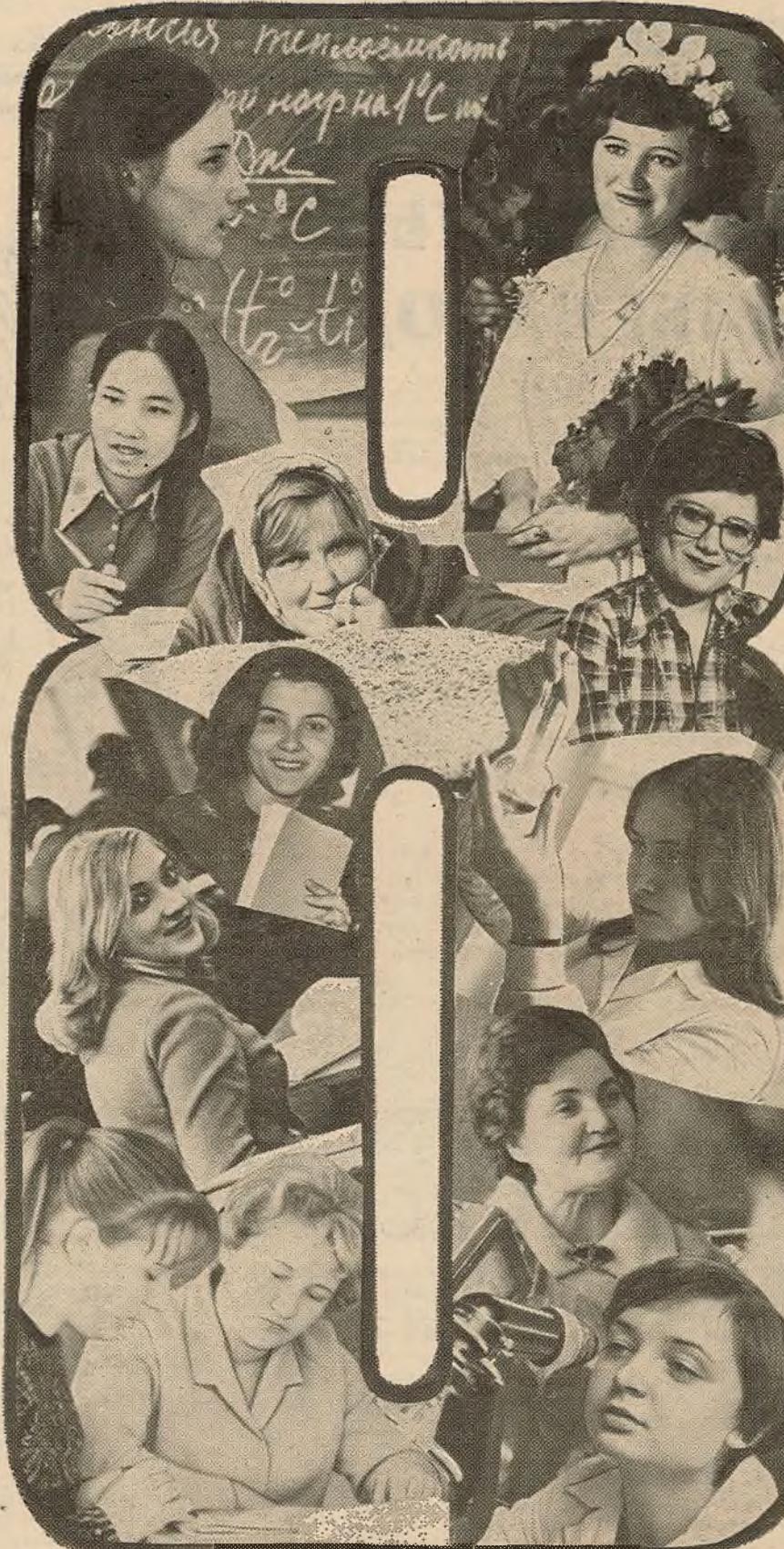
ПА АБАВЯЗКУ І СУМЛЕННЮ

ТЫЯ, ХТО ПРАЦУЕ побач з Зінаідай Максімаўнай Шапулуненай, называюцца яе спекулянтыстам-універсалам бібліятэчнай справы. 30 гадоў назад у бібліятэцы БДУ пачалася яе працоўная біяграфія, тут працягваеца яна і сёння. Упартая, напружаная праца дапамагла стаць выдатным спецыялістам. Майстэрству яна вучылася ў і ўмненнем з маладымі. Сваіх старэйшых таварышаў. Пераймала вопыт работы, імкнулася асэнсаваць увесці бібліятэчнікам працэс, вучылася як мага лепш аблусціваць наведальнікаў.

Быць праудзівай з чытамі — першая запаведь бібліятэкара. Калі сама не чытала, не гавары, што пра чытала. Калі не можаш выдаць кнігу, растлумач, чаму. Толькі так бібліятэкар можа заслужыць аўтарытэт.

Прафесійны вопыт Зінаіды Максімаўны Шапулуненка дапамог ёй уладсканаліць сістemu бібліятэчнай справы. Яна распрацавала новую форму фармуляра чытана, што дазволіла лягчэй

«...КАЖУЦЬ, УЗРОВЕНЬ КУЛЬТУРЫ БОЛЬШАЯ ЎСЁ ХАРАКТАРЫЗУЕЦЦА ЮРЫДЫЧНЫМ СТАНОВІЩАМ ЖАНЧЫНЫ. У ГЭТЫМ ВЫСЛОУІ ЁСЦЬ ЗЕРНЕ ГЛЫБОКАЙ ІСЦІНЫ. І З ГЭТАГА ПУНКТУ ГЛЕДЖАННЯ ТОЛЬКІ ДЫКТАТУРА ПРАЛЕТАРЫЯТУ, ТОЛЬКІ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЯ ДЗЯРЖАВА МАГЛА АЖЫЦЦЯВІЦЬ І АЖЫЦЦЯВІЛА ВЫШЭЙШЫ КУЛЬТУРНЫ УЗРОВЕНЬ» У. І. ЛЕНИН

Т. ГІЛЕВІЧ.

ЖЫЦЦЁ— У НАВУЦЫ

— НАВУКА — гэта моя работа. Кожны чалавек знаходзіць у жыцці сабе работу. Галоўнае — дзеяніца, заўсёды дзеяніца, а не сядзіца склаўшы руکі. Чалавек павінен жыць імкліва...

З Вольгай Раманаўнай Скараход гаварыць цікава і лёгка. Мне яна задае шмат сустрэчных пытанняў і, напэўна, цэнціц уменне не разгубіцца. Часам яна змяртаецца да студэнтаў-пяцікурснікаў — у лабараторыі ідзе падрыхтоўка да дыпломнага работ.

Вольга Раманаўна — першая жанчына-хімік ў Беларусі, якая стала прафесарам, доктарам хімічных наук. І вядома Вольга Раманаўна перш за ўсё сваёй справай, адносінамі да работы. Працаўітасць, бадай, — адна з асноўных яе якасцей. А ў навуцы і ёсьць галоўнае — не спадзявацца на шчаслівы выпадак, не чакаць, калі аб твою галаву стукнецца «яблыка Ньютона», не пераацэніваць свае здольнасці, а сістэматычна і самааддана працаўаць.

Нічога ніколі не планавала: маўляў, абаранюе кандыдацкую, праз пару гадоў — доктарскую. Не ставіць поспеху самамэтай, а працай дайсці да поспеху — вось маё крэда.

Вольга Раманаўна — уся рух, вечны неспакой. Ёсьць у ёй нейкай юнацкай няўрим-слівасць, непаседлівасць.

Часам не зауважыш нават, як яна зайдзе ў лабараторыю і спытае аб самых нечаканымі, — сказала мне адна студэнтка.

А калі пайсківалася, што яны, яе вучні, больш за ўсё цэнціць ў Вользе Раманаўне, мне адказала:

— Клопат.

— Дачкой захаплення і зацікаўленасці называў навуку вялікі французскі фізік Луї дэ Борль...

— Зразумела, гэта так. Толькі разглядаць гэтыя слова патрэбна ў шырокім сэнсе: дапытлівасць і зацікаўленасць, невычарпальная праца ведаў і нястомны пошук, а ў выніку — знаходкі!

Знаходкі новага і знаходкі самога сябе. Вольга Раманаўна знайшла сябе ў навуцы.

— Навука патрабуе шмат чым ахвяраваць?

— Ну што вы! Недарэчна, напрыклад, не пайскі на вельмі цікавы фільм, аб якім многа гавораць, толькі таму, што ты заняты навукай. І наогул, што значыць ахвяра?

Я не ведаю людзей, якія аддавалі б сябе ў ахвяру любімай справе.

Вольга Раманаўна заўсёды сярод моладзі, у студэнцішках аудыторыях, навуковых лабараторыях, на факультэцкіх святах.

— Сустрэчы з моладдзю натхнічаюць, наўват стымлююць мае заняткі навукай, робяць штодзённую работу цікавай творчасцю.

Так, гэта разумнае спалучэнне — вучоны і педагог. У гэтым спалучэнні, магчымы, і тоцьца аўтарытэт кожнага навуковага работніка. Усе, хто заняты навукай, павінны прыцігваць да яе іншых людзей, умесьць падтрымка ў іх інтарэс да нечага важнага, часам нават разбудзіць яго.

За плячыма Вольгі Раманаўны доўгія гады, але яна не растрэсла на жыццёвых каліянах уменне здзіўляцца і глыбокая перакананне, што навука — гэта жыццё, а не марненне. Марненне — справа серадняка. Аб Бользе Раманаўне гэта гэта не скажаш. Яна — сама гарэнне. І таму яна па-ранейшаму малада. Бо маладосць — унутраны стан душы.

А. ЛЫСЮК.

ЯЕ ПРЫЗВАННЕ

ПАСЛЯ ЗАКАНЧЭННЯ
ШКОЛЫ ВАЛЯ СІДОРКА НЕ ЗА-
ДУМАВАЛАСЯ, ШТО ЁЙ РАБІЦЬ
ДАЛЕЙ. Любоў да хіміі, што
нарадзілася на школьніх
уроках, вызначыла канчат-
ковы выбар — паступіла на
хімічны факультэт нашага
наверсітэта.

З трэцякурсніцай Валян-
цинай Сідорка мы сустрэлі-
ся ў камітэце камітэта.
Добраўчлівая ўсмешка,
вясёлья ўважлівыя очы,
шчырае здзіўленне ў адказ
на просьбу расказаць аб
себе:

— У мяне самая звычай-
ная біяграфія, нават не ведаю,
што можна пра мяне напісаць.

Так, біяграфія ў Валі па-
куль яшчэ невялікая. За-
кончыла школу з медалём.

Цяпер — універсітэт. Кан-
спекты, лекцыі, турыстыч-
ныя паходы ў час летніх
канікулаў — тое ж, што і ў
жонкага студэнта. Але гэта
толькі на першы погляд.

Вучыцца Валя на выдатна.
Першы семестр закончыла
толькі з адной чацвёркай.
Таварыши і выкладчыкі ад-
зываюцца на ёй як аб эле-
транакіраванай, добрасум-
ленай дзеячынне. Па сло-
вах Валі, вучыцца цяжкава-
та, але цікава. Асабліва лю-
біць яна практичныя за-
няткі.

Валя — грамадская акты-
вістка. Другі год уваходзіць
яна ў састав камітэта камі-
тэта факультэта, адказ-
вае за работу інтэрсектара.
Шмат увагі ўдзеляе выпус-
ку настенных газет.

Пасля заканчэння вучо-
бы Валі марыцца працаўаць
у лабараторыі арганічнай
хіміі. Хочацца верыць, што
гэта — яе прызванне.

Б. ЯРОШКА.

НЕКАЛЬКІ РАДКОЎ для знаёмства: Люда Тоўсцік — студэнтка III курса механіка-матэматычнага факультета. Член зборнай універсітета па шахматах. А яшчэ камандзір будатрада «Расінка». Вось і ўсё. «Вундрэйкіндам» у дзяцінстве не была, хаяць школу занесла з залатым медалём, асаблівымі талентамі не валодае. Проста добрая дзяўчына з вельмі абаяльнай усмешкай. Расказваць аб сабе не ўмее і не прывыкла:

— Я лепей раскажу пра наш атрад...

А атрад сапраўды цудоўны. Часам можна пачуць такое: што там жаночы атрад! Увогуле, для чаго яго ствараць? А вось «Расінка» адвергнула гэту думку, стала адным з лепшых СБА універсітета, апярэдзіўши многія мужчынскія атрады па ўсіх паказчыках. Люда ганарыца сваімі дзяўчатаамі і як сяброўка, і, безумоўна, як камандзір.

Набліжаецца яе трэцяе будатрадаўскае лета. Другі раз яна едзе камандзірам «Расінкі», у якой на першым курсе працавала байцом.

З дзяцінства Люда імкнулася быць падобнай на хлапчика. І па сённяшні дзень засталося ў яе характары штосьці гарэзлівае, хлапечаве. Можа менавіта гэтая своеасаблівая дзёрзкасць, бадзёэркасць і старанасць у працы, здзіўляючая шчырасць дала падставу яе папярэдніцам Рыце Клімовіч у размове з дзяўчатаамі сказаць аб Людміле: «Быць ёй камандзірам». Тоўсцік тады ўвагі не звирнула на гэтые слова. І ўспомніліся яны толькі праз некалькі месяцаў. На адным з перапынку сяброўка Зоя Паходня спытала:

— Ты ведаеш, хто на гэты раз едзе камандзірам «Расінкі»?

— Да, я хто?

— Ты.

Разгубіўшыся, Люда не ведала, што і адказаць...

Дапамагалі «ветэраны» — камісар Ала Нежавец, Рыта Клімовіч, Зоя Паходня.

Быць камандзірам — гэта не толькі несці адказнасць за людзей, гэта ўменне знайсці

Я—З «РАСІНКІ»

патрэбны тон размовы з кірауніцтвам калгаса, не раз спрачацца, «выбіваючы» яшчэ адзін трактар для ўбранных памідораў. І ўдакладніць, і высытліць шмат самых розных пытанняў. Увогуле, усяго не пералічыш, што павінен умець і ведаць камандзір. Яго слова ў многіх сітуацыях павінна быць рашающим. Слова камандзіра — закон для байца. А Людміле крышачку не хапае рашацасці, строгасці. Вельмі добрая яна. Адкрытая. Для чалавечных якасцей — выдатна, а вось для камандзірскіх не зусім. Пачуў я і такую думку. Аб сваім камандзіру байцы гаворяць шчыра і проста. Разумеюць, што ў першое камандзірскае лета нялятка электрычкай. Але гэта не значыць, што яна не бывае ў інтэрнаце. Вахцёры лічачы нават за сваю.

таварышамі. Таму і думаюць аб ім смела і адкрыта.

Галія Барэйша вучыцца з Людай два гады ў адной групе. Яна — камсорт, а Люда — прафорг. «Мне было спачатку цяжка знайсці ўзаемаразуменне не только з Людай, але і з усёй групай. Без Люды я шмат чаго не змагла бы зрабіць. Яна з тых, хто заўсёды дапамагае».

Сапраўды, толькі звянріся да яе, зробіць ўсё магчымае і немагчымае. На яе раҳунку і выклапатаныя месцы ў інтэрнаце, і матэрыяльныя дапамогі, і шмат іншага. Сама ў інтэрнаце не жыве. Іншым ён патрэбен больш. Ездзіць дахаты электрычкай. Але гэта не значыць, што яна не бывае ў інтэрнаце. Вахцёры лічачы

Есць у дзяўчыны адно захапленне, якім здолела зацікавіць сяброўку. Нават там, у Малдавії, арганізавала шахматны турнір паміж атрадамі. Шахматы і матэматыка — цудоўнае спалучэнне, лічыць яна. Мае першы разрад па шахматах, які атрымала ва універсітэце. Акрамя праста аматарскага задавальнення, яны прыносяць засяроджанасць, вучыць лагічна думак.

Нездарма спецыялізуецца Люда на кафедры алгебры, самай складанай на факультэце. Чым жыве зараз? Як і ўсе студэнты — лекцыямі і практычнымі, курсавой работай. Думаете, як размеркаваць стыпендыю, каб хапіла да наступнай. А яшчэ падрыхтоўкай да новага лета.

М. ЛАХВІЧ.

Сацыялагічная лабараторыя універсітета распаўсюдзіла сярод студэнтаў анкету. У ліку іншых было і пытанне «Да каго вы пераважна звяртаецеся ў выпадку цяжкасцей? У анкете пропанаваліся варыянты адказаў: «да сяброўку», «да бацькоў», «да выкладчыкаў», «да куратара» і іншыя. На анкету адказалі больш як 3.000 чалавек. Па дапамогу да куратара звяртаюцца з іх 2,7 працэнта.

Шчыра кожучы, калі я даведалася пра гэтую лічбу, першай думкай было: ці патрэбен куратар студэнтам наогул!

І размову з Валянцінай Аляксееўнай БАРУШКА, куратаром групы «Краязнаўства і методыка арганізацыі экспкурсійнай справы» і У курса геаграфічнага факультета, я начала менавіта з гэтага пытання. Валянціна Аляксееўна адначасова з'яўляецца старшим куратаром курса і старшынёй савета куратараў геафака.

Умения самастойна думака, вырашыць праблемы!

— Калі куратар правільна арганізоўвае сваю работу, студэнты, наадварот, набываюць такое ўмение. Я ніколі не стараюся навяваць сваіх думак студэнтам. Пропановы свае выказваюць не ў катэгорычнай форме, а спаквала падвожкай да тых ці іншых меркаванняў, рашэнняў, імкнуся, каб ініцыятыва ў канчатковым выніку зыходзіла ад групы.

І, наадварот, кожную пропанову студэнтаў падтрымліваю, дабіваюся, каб кожнае запланаванае імі мерапрыемства было абавязкова праведзена.

Вельмі дапамагаюць у работе добрыя контакты паміж куратарамі і дэканатам, партбюро, камітэтам камсамола факультета.

У нас на факультэце існуе добрая традыцыя: многія пытанні студэнцкага жыцця вырашаюць камсамольскія сходы груп. Напрыклад, трэба вызначыць, каго са студэнтаў узагарадзіць ганаровай граматай, чые фатаграфіі змясціць на Дошку гонару. Праводзім камсамольскімі сходамі, амбяркоўваем кожную кандыдатуру, выносім калектыўнае рашэнне. У мінулым годзе, напрыклад, некаторыя нашы студэнты ездзілі ў Югаславію — іх прозвішчы таксама былі названы на камсамольскіх сходах. У адной групе доўга спрачаліся: дэканат пропанаваў кандыдатуру студэнта, а група запярэчыла. Урэшце ў Югаславію

Выхаваць самастойнасць

пачехаў студэнт, якога група прызнала самастойным.

— А ўсё ж, чым Вы асабіста тлумачыце такое нячастае звяртанне да куратарскай дапамогі, аб якім сведчыць адказы студэнтаў на пытанні анкеты, пропанаванай сацыялагічнай лабараторыяй БДУ?

— Лічбы сапраўды непакоіць. Справа, магчыма, у тым, што не кожнаму з нас удаецца дасягнуць ўзаемаразумення са сваімі дарослымі выхаванцамі, не кожны дастаткова добра ўсведамляе складаную спецыялістичную сучаснага студэнцства.

— Уявіце сабе: заўтра Вы прыходзіце на факультэт... і бачыце загад аб адмене інсты-

тура куратараў. Першая Ваша думка?

— Напэўна, гэта была б думка аб тым, што ў студэнтаў будзе больш самастойнасці.

— Даўшы што, яны выйграілі б ад гэтага!

— Спытаце ў іх.

Спытала. І яны адказалі так... як і чакаеце вы: прайгралі б. Тому што, каб выхаваць самастойнасць, таксама патрэбен... выхавацель.

В. ЕФІМЕНКА.

НА ЗДЫМКУ: В. А. Барушка з групай амбяркоўвае матэрыялы ХХVI з'езда КПСС.

Фота В. Шачака.

НЕКАЛЬКІ НАЗІРАННЯЙ,

ЦІ ЧАТЫРЫ ГАДЗІНЫ ПОБАЧ З ВАХЦЁРАМ ГЕАГРАФІЧНAGА КОРПУСА М. Д. СТАРАСЦЕНКАВАЙ.

Упершыню я убачыў Марью Данілаўну на фотаздымку. Тут, у адным з калідораў геафака, на Дошцы гонару. Я спыніў свой позірк менавіта на яе фотаздымку таму, што кідаюцца ў очы ордэны і медалі, баявы і працоўныя.

А пасля я ўбачыў і яе за рабочым столом. Той жа пранікнёны позірк, той жа спакойны выраз твару. Толькі пе-рада мной — жывы чалавек са сваімі характэрнымі рысамі. Назіраю за Марыяй Данілаўнай раблю для сябе выгады.

Па-першае, Марыя Данілаўна — ветлівы чалавек. Гэта заўважаеш адразу. Амаль з кожным, хто праходзіці міма, ці гэта загадчык кафедры, ці прости служачы, яна павітаецца, спытае і пра здароўе, і пра поспехі ў работе. Узвесная ўва-гравія дае — радасць, своеасаблівая і галоўная ўзнагарода за 45 працоўных гадоў.

Па-другое, яна заўсёды гато-ва да памагчы чалавеку, нават зусім незнамому. Вось прапанавала сваё красла бабульцы, якая кагосці чакала ў вестыбюлю. Затым заўважыла, што на калідоры ў нерашучасці спыніліся дзве дзяўчыны, не ведаюць, куды ісці далей. Прывітаўшыся, даведалася аб прычыне іх затрымкі. Указала дзяўчатаам пакой падрыхтоўчых курсаў, парыла спачатку напісаць неабходныя заявы. І зноў занялася сваімі спраўамі. Зра-біць чалавеку прыемнасць — стала для яе жыццёвой неабходнасцю.

І яшчэ. У 69 гадоў душа жанчыны па-ранейшаму засталася маладой. У час перапынку, калі калідоры напаўняюцца шумлівай студэнцкай моладдзю, яна — сядрод іх. Ласкава называе дзяўчат «дачушкамі», пытается пра іх спраўы, поспехі. З імі і сама быццам маладзее.

Настанае, што адкрыв я ў вобліку М. Д. Старасценкавай, гэта тое, што жыве яна не толькі работай і дамашнімі спраўамі — яе цікавіць многае. Вось падзялілася сваімі думкамі аб нядыўна прагляданым фільме са знаёмым. А пасля, ужо ў канцы працоўнага дня, напомінала зменшчыцы, што пары здаваюць прафсаузныя ўзносы (абавязкі прафгрупога, як я даведаўся пазней, яна выконвае без адзінага наракання).

Марыя Данілаўна — цікавы субяседнік. Яе ўмennю выклікаць пры размове зваротную шчырасць можна толькі пазай-здросціць. Гэта яшчэ адна рыса яе характару і мае апошніяе адкрыццё.

В. САБАЛЕУСКИ.

НК СТРАНИЦА № 2(13) КОМИТЕТА НАРОДНОГО КОНТРОЛЯ МОСКОВСКОГО РАЙОНА Г. МИНСКА

● В ГРУППАХ НК Высокая требовательность

ГОЛОВНАЯ ГРУППА народного контроля Минского вагоноремонтного завода им. Мяснникова (председатель А. Н. Герин), выполняя требования Закона о народном контроле СССР, под руководством партийной организации, главное внимание в своей работе уделяет проверке выполнения директивных указаний партии и правительства, государственных планов и заданий, строгого режима экономии материальных и трудовых ресурсов, качества выполняемых работ.

На заводе работает 78 народных контролеров. В их составе 24 члена КПСС. Избрана головная и шесть цеховых групп народного контроля. В головной группе образовано бюро и 4 сектора.

Каждый член группы входит в состав одного из секторов и имеет постоянное поручение с учетом опыта работы, знаний и способностей. Например, сектор экономии и бережливости возглавляет Х. А. Капелян, которая является инженером техотдела и ведет ответственность по материальным ресурсам завода; член сектора М. И. Ходыко ведет группу материального учета.

Работа группы народного контроля строится на основе перспективного и текущих планов, которые утверждаются на собраниях народных контролеров и согласовываются с партийной организацией. Планы работы направлены на оказание действенной помощи коллегиеву выполнению государственных планов и заданий, социалистических обязательств, на выявление неиспользованных резервов производства. В планы работы включены вопросы по осуществлению контроля за трудовой дисциплиной и использованием рабочего времени, материальных, топливно-энергетических ресурсов.

В планах работы определены сроки проверок и лица, ответственные за их проведение. В 1980 году группой проведено 16 проверок. К ним тщательно готовятся, составляется план проведения, определяются лица, принимающие участие в проверках, проводится инструктаж.

Характерной особенностью работы группы является высокая требовательность к руководителям и должностным лицам, допустившим нарушения в работе. По результатам проверок группа вносит предложения на рассмотрение администрации и партийного бюро, которые принципиально подходят к рассмотрению материалов.

И. РУБЕНЧУК,
заведующий внештатным
отделом РК НК.

НАРОДНЫЕ КОНТРОЛЕРЫ района вносят достойный вклад в борьбу за выполнение государственных планов, заданий и социалистических обязательств, недопущение проявлений местничества, бюрократизма и волокиты, способствуют совершенствованию работы аппарата управления, борются за уси-

ление прав, действуют на основе принципов коллективности и широкой гласности, проверяют важнейшие, узловые вопросы развития производства.

Повышению действенности работы группы в значительной мере способствует рассмотрение результатов проверок на

районной фабрики им. В. В. Куйбышева, МПОО «Луч», ПО «Минмедпрепараты», комбината силикатных изделий.

В сентябре 1980 года дозорные ПО «Минмедпрепараты», МПОО «Луч», кожгалантерейной фабрики им. В. В. Куйбышева, готовясь достойно встретить XXVI съезд КПСС, выступили с рядом починов и начинаний, свидетельствующих об их глубокой заинтересованности в изыскании новых возможностей и резервов повышения эффективности производства и качества работы, усилении контроля за использованием материальных и трудовых ресурсов, обеспечении строжайшего режима экономии.

Комитет одобрил эту инициативу и распространял среди всех групп НК района. На основе перспективных и квартальных планов строят свою работу народные контролеры кож-

гальтерейной фабрики по освещению контролю за качеством выпускаемой продукции, внедрением комплексной системы управления качеством в значительной мере сказалась на том, что фабрикой в 1980 году выпущено продукции новой и улучшенного качества на сумму 4,3 млн. рублей при плане 3,1 млн. рублей.

Комитет рассмотрел на своем заседании практику работы группы народного контроля кожгалантерейной фабрики по осуществлению контроля за качеством выпускаемой продукции и принял решение о распространении ее опыта.

Вместе с тем в работе отдельных групп НК еще имеются существенные недостатки. От случая к случаю проводили

● ПОДВОДЯ ИТОГИ

АКЦЕНТ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ

ление режима экономии материальных, трудовых ресурсов и денежных средств.

В настоящее время в районе действует 179 головных, 218 цеховых групп и 52 поста народного контроля.

За второе полугодие 1980 года головными группами народного контроля проведено 1007 проверок. Абсолютное большинство проверок проведено по наиболее важным и актуальным вопросам деятельности коллектива.

Значительно активизировали свою работу цеховые группы народного контроля. За отчетный период ими проведено 778 проверок.

Большинство групп и постов строят свою работу целенаправленно, широко используют

собраниях групп. В отчетном периоде группами рассмотрены результаты 931 проверки. В ходе рассмотрения результатов проверок заслушаны объяснения 476 должностных лиц: 79 из них объявлены общественные порицания, 94 привлечены к ответственности администрации.

Группы активно используют такую эффективную меру воздействия, как назначение должностного лица выступить перед коллективом с сообщением о мерах, принимаемых к устранению выявленных проверками недостатков. Всего за второе полугодие 1980 года с такими сообщениями выступило 257 должностных лиц.

Хорошо работают группы народного контроля кожгаланте-

риальной фабрики им. В. В. Куйбышева. Головной и цеховыми группами ежемесячно проводятся собрания и заседания бюро, на которых рассматриваются вопросы совершенствования контрольной деятельности, заслушиваются объяснения лиц, допустивших недостатки, решаются другие вопросы.

Активная работа дозорными фабрики проводится по контролю за качеством выпускаемой продукции, повышением эффективности производства. Народные контролеры не только вскрывают недостатки, критикуют бракоделов, но и вносят конкретные предложения, помогают устранить причины, порождающие брак, низкое качество изделий.

проверки группы народного контроля бильярдной фабрики, СУ «Тепломонтаж», СМУ «Минскрадиострой» и некоторые другие.

Недостаточно еще внимания уделяется гласности работы, применению мер общественного воздействия. Только треть проведенных в отчетном периоде проверок обсуждены в трудовых коллективах.

Районным комитетом принимаются меры по усилению контроля за деятельность групп народного контроля, всемерной активизации их работы, строгому соблюдению Закона о народном контроле в СССР.

Л. МАЦКО,
председатель
районного комитета НК.

● ИЗ ОПЫТА

За экономию и бережливость

РАЙОННЫМ КОМИТЕТОМ, группами народного контроля совместно с «Комсомольским проектором» проведена масовая проверка готовности к работе в зимних условиях и рационального использования топливно-энергетических ресурсов на предприятиях, в организациях и учреждениях района.

Проверкой охвачено 26 предприятий, организаций и учреждений. В проведении ее приняли участие 23 внештатных работника, 19 народных контролеров, 17 «проектористов».

Проверкой установлено, что на большинстве предприятий, в организациях и учреждениях района разработаны и осуществляются мероприятия по подготовке к работе в зимних условиях, проводится работа по повышению эффективности использования топливно-энергетических ресурсов.

Вместе с тем, в решении этих вопросов на отдельных предприятиях, в организациях и учреждениях района имеются еще существенные недостатки и упущения.

В УПТК ПО «Проммонтаж» (начальник В. А. Акулинин) отсутствует суммарный учет расхода электроэнергии. Завышенные лимиты на потребление электроэнергии в СМУ Госкомгаза БССР (начальник А. И. Сукачев) недостаточно внимания в управлении уделяется подготовке производственных помещений к работе в зимних условиях. Все наружные ворота и двери не имеют утеплений, хотя проведение таких работ предусмотрено одним из первых пунктов плана организационных мероприятий по подготовке к зиме.

Такие же недостатки имеются и в ММУ-1 треста «Белэлектропрому». На комбинате все резервы для экономии тепла и топлива. Установка тепловой автоматики для ведения процесса пропарки в производстве силикатного кирпича и плитного утеплителя, а также для регулирования горения в производстве гипсокартонных изделий позволили бы экономить 100—120 тонн условного топлива ежегодно и 600—700 Гкал тепловой энергии ежеквартально.

Схема электроснабжения комбината не позволяет отключать часть трансформаторов, что при невысокой мощности установленного оборудования приводит к непроизводительным потерям электроэнергии порядка 10 тысяч квт. часов в год.

За все указанные недостатки руководители предприятий наказаны районным комитетом.

Б. МЕЛЬНИКОВ,
заместитель председателя
районного комитета НК.

Идет заседание РК НК по подведению итогов смотра средств гласности.

● БЕСХОЗЯЙСТВЕННОСТИ — БОЙ!

ПОРОЧНАЯ ПРАКТИКА

РУКОВОДСТВОМ Минского опытно-механического завода МПСМ БССР (директор А. А. Иванецкий) допускаются серьезные недостатки в использовании и организации контроля за работой автомобильного транспорта. Условия для технического обслуживания и ремонта автомобилей на заводе не созданы. Техническое обслуживание проводится несвоевременно и с низким качеством.

На заводе допускаются нарушения при оформлении товарно-транспортных документов, работа грузового автотранспорта учитывается на основании лишь путевых листов, что категорически запрещается инструкцией Минфина, Госбанка и ЦСУ СССР.

Журнал регистрации выезда и возвращения автотранспорта не ведется. Имеют место случаи однодневных поездок с очень большим пробегом автомобилей, что вызывает сомнения в их достоверности.

Из-за отсутствия надлежащего учета и контроля за работой легкового автотранспорта имеется большое количество поддельных подписей директора завода в путевых листах. Однако путевые листы приняты бухгалтерией для оплаты. Подобная бесконтрольность со стороны бухгалтерии приводит до абсурда. К примеру, директор

завода в июне прошлого года одновременно на двух легковых автомобилях проехал 610 км.

Допускаются серьезные нарушения при списании горюче-смазочных материалов. Линейные нормы на горючее здесь увеличиваются на якобы выполненную транспортную работу, которая, однако, не подтверждается товарно-транспортным документом.

Подобная практика позволяет излишне списывать ГСМ. Отсутствует строгий учет и контроль на предприятии за выполнением погрузочно-разгрузочных и ремонтных работ в сверхурочное время, в выходные и праздничные дни. Оплата их производится с нарушением трудового законодательства. Зачастую табели за сверхурочные работы сдаются в бухгалтерию не подписанными соответствующими должностными лицами, однако они оплачиваются, что создает благоприятные условия для злоупотреблений.

За отсутствие контроля и приниженнную требовательность к должностным лицам, ответственным за работу автотранспорта, директору Минского опытно-механического завода А. А. Иванецкому объявлен выговор.

И. ПЕРОВ,
внештатный инспектор РК НК.

